



# სამეცნიერო გარეკანი

თბილისის სახელმწიფო სამეცნიერო  
უნივერსიტეტის გამოცემა  
გამოდის 1957 წლიდან  
№ 9 (368) 2023 წლის



თბილისის სახელმწიფო სამეცნიერო უნივერსიტეტს ძალიან მაღალი თამასა უჭიხავს ახა მხოლოდ საქახ-  
თველოს, ახამედ მთელი ჩეგიონის მასშტაბით; მინდა ალვინიშვილი, ჩომ ჩვენ მაქსიმალურად ვენცყობთ ხელს  
უნივერსიტეტის განვითარებას და სამომავლოებას აუცილებლად გავაგეძერებთ მსგავსი ჟიბის პროექტის  
განხორციელების მხარეავებას, ჩოგონი აკადემიური, ასევე, ინფრასტრუქტურული მიმართულებით.

გიორგი ამირახვაშვილი,  
საქახთველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრი



## საქართველოს მეცნიერებისა და განათლების მინისტრი, გიორგი აშიძეს ვაჟა- თბილის სახელმწიფო სამუზეუმი უნივერსიტეტი

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრი, ბატონი გიორგი ამილახვარი და მინისტრის მოადგილე, ბატონი ნოდარ პაპუეაშვილი თბილისის სახელმწიფო სამეცნიერო უნივერსიტეტის ახლადრეაბილიტირებული მეორე სასწავლო კორპუსს გახსნას დასწრებნ.

მინისტრმ აღნიშნა, რომ მეცნიერებული ინფრასტრუქტურითა და უახლესი ტექნოლოგიებით აღჭურვილ მიმდინარე სასწავლო პროცესს.

თსუ-ის რექტორობა, პროფესორმა ზურაბ ვადაჭკორიამ, აღნიშნა, რომ ეს მოვლება თბილისის სახელმწიფო სამეცნიერო უნივერსიტეტისთვის გამორჩეული ისტორიული მნიშვნელობასაა. საინტერესოა, რომ ახალ სასწავლი კორპუსში შენარჩუნებული და თანამედროვე მოთხოვნების მიხედვით რეაბილიტირებულია ისტორიული აუდიტორიები, სადაც მომავლე ექიმებს ათეულნების განმავლობაში ლექციებს უკითხავდნენ მედიცინის ქართველი კორიფეები, რომელთა მაგალითზე აღიზარდნენ კიდეც ექიმთა თაობები.

თსუ-ის რექტორი, პროფესორი ზურაბ ვადაჭკორია და კანკულერი, პროფესორი ზურაბ ორჯონიძე სტუმრებს ესაუბრნებო თსუ-ის ნარმატებული საგანმანათლებლი პროცესის შესახებ; აღნიშნეს, რომ განათლების ხარისხის განვითარების ეროვნულ ცენტრთან მოქმედდა აკრედიტაციის საპქო, სამეცნიერო განათლების მსოფლიო ფედერაციის მიერ აღარებული უმაღლესი განათლების ხარისხის უზრუნველყოფის სტანდარტების, სამეცნიერო პროგრამების დარგობრივი მახასიათებლების და პროცედურების მიხედვით, ყველა სტანდარტში უმაღლესი შეფასებით, საერთოდოკონს აკრედიტაციი მანიფის თსუ-ის დოკომინირებული მედიკოსის ქართული კარიერი, რუსულობრივი და დიპლომირებული მედიკოსის ამერიკულ პროგრამას. სამეცნიერო განათლების მსოფლიო ფედერაციის და უცხოების მედიცინის პროგრამების კურსდამთავრებულთა საგანმანათლებლო კომისიის ერთობლივი გადაწყვეტილებით კი, მომავალი – 2024 წლიდან ევროატლანტიკურ სიკრცეში აღარებული იქნება დაპლომირებული მედიკოსის მხოლოდ ის პროგრამები, რომელთაც ექნებათ საერთოდოკონს აკრედიტაცია.

სტუმრებმა ინტერესით დაათვალიერეს თსუ-ის ფიზიოლოგის დეპარტამენტი, რომელმაც განახლებულ სივრცეში დაიდინა ბინა; ასევე, განახლებულ, მეორე სასწავლო კორპუსში შეხვდა 2023-2024 სასწავლო წელს დიპლომირებული მედიკოსის ამერიკული პროგრამის გუნდიც. პროგრამის დირექტორმა, ასოციერებულმა პროფესორმა ეკა ეკალაქმ, სტუმრებს გააცნო პროგრამის სპეციფიკა, ისუბრა ემირის უნივერსიტეტის მედიცინის სკოლასთან (აშშ, ატლანტი) მრავალწლან ურთერთობაზე, მერიკული მხარის ჩართულობასა და როლზე პროგრამის შემუშავება-



სა და განვითარებაში, სტუდენტებისა და კურსდამთავრებულების მილწევებზე აშენს სამეცნიერო ლიცენზირებების გამოცდებას (USMLE) და აშშ-ის რეზიდენტურაში.

სტუმრები გაეცნენ თსუ-ის დიპლომირებული მედიკოსის ამილიკული პროგრამის სასწავლი პროცესით გათვალისწინებულ მიმდინარე პრაქტიკულ აქტივობებს: კურსის – „გახდი ექიმის“ – ფარგლებში მეხუთე სემესტრის სტუდენტებისთვის სიმულირებული პაციენტის მონანილეობით სასუნთქო სისტემის ფიზიკალურ განაწვევას, ქირურგიული კერვის პრაქტიკულ მეცადინეობას, სიმულაციურ ტრენინგს – „სიცონცხლის გადარჩენის ბაზისური ალგორითმი“ (BLS-Basic Life Support), რომელიც პირველმედისტრელ სტუდენტებთან საინტერაციაში შეხედრების ფარგლებში, უფროსს მეცნიერების მიერ ორგანიზებულ აქტივობას.

სტუმრები ენვიონენტის დეპარტამენტთან არსებული ადამიანის გენომისა და ეპიგენომის კვლევით ცენტრს, დაათვალიერეს „სიცონცხლის მეცნიერებათა მუზეუმი“. უნივალური, საუკუნისტოლი მუზეუმი ექსპონატთა მრავალფეროვანებით გამოიჩინა, ანთოპოლოგიური მასალების კი სანტერესო მულაქებითან თანამდგრადინილი. ყურადღებას იყრინდება ემპრიოლოგიური ექსპონიტიცაც – ძუძუმწოვრების ჩანასახოვანი განვითარების აღრეული სტადიების ამსახველი ექსპონატები და ა.შ.

სტუმრებმა პირველ სასწავლო კორპუსში კლინიკური უნარებისა და მულტიდისციპლინური სიმულაციის ცენტრიც მოინახულეს, ასევე, დაათვალიერეს მეორე სართულზე განთავსებული, 160 წერსონაზე გათვლილი ახალი კაფეტერი.

„დღეს დავათვალიერეთ თბილისის სახელმწიფო სამეცნიერო ინიციატივის სრულიად რებილიტირებული და განახლებული ისტორიული შენობა, რომელიც აღჭურვილია უახლესი ლაბორატორიებით, აუდიტორიებთან და ხელსაწყოებით, ყველაფრთ, რაც საჭიროა თანამედროვე სამეცნიერო განათლების მისაღებად.“

თბილისის სახელმწიფო სამეცნიერო უნივერსიტეტს ძალაში თამასა უქირავს, არა მხოლოდ საქართველოს, არამედ მოულებელი მეცნიერების მასშტაბითაც: მინდა აღმართება, რომ ჩემ მასამდალურად უზრუნველყობით ხელს უნივერსიტეტის განვითარებასა და სამომავლოდაც აუცილებელად გავაგრძელებულ მსგავსი ტიპის პროექტების განხორციელების მხარდაჭერას, როგორც აკადემიური, ასევე, ინფრასტრუქტურული მიმართულებით“, – აღნიშნა უსრალასტებთან საუბრისას საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრმა, ბატონმა გიორგი ამილახვარმა.

### მოახდენ დარღვევა კომლაპავ



თბილისის სახელმწიფო სამეცნიერო ინსტიტუტის (შემდგომში – უნივერსიტეტის) ბიოლოგიის და პარაზიტოლოგიის კათედრაზე გა-სული სუუკუნი 1940-იან წლებში, პროფესორ ვალერიან რასტომშე-გვევა (1878-1965 წ.) თაოსნობით, დაარსდა „ბიოლოგიური მუზეუმი“, რომელიც ერთადერთი იყო იმ დროს არსებულ სამეცნიერო ინსტიტუტებს შორის.

1997 წელს, თბილისის სახელმწიფო სამეცნიერო უნივერსიტეტის იმდროინდელი სამეცნიერო ბიოლოგიის ბიოლოგიური მუზეუმის მასალებიდან გამზირებულ უნივერსიტეტის უნივერსიტეტის საუკუნეს თითქმის ნახევარი სასულინის განმავლობაში, მაგრამ, 1985 წელს, მეორე სასწავლო კორპუში გაჩინილი ხანძირის შედეგად, დაზიანდა მუზეუმიც, განადგურდა ექსპონატების ნაწილი.

აღსანიშნავია, რომ უკვე სამეცნიერო ინსტიტუტში არსებულ მუზეუმს ძირითადად სასწავლო დატვირთვა ჰქონდა და დაარსებო ბინა; ასევე, განახლებულ, მეორე სასწავლო კორპუსში შეხვდა 2023-2024 სასწავლო წელს დიპლომირებული მედიკოსის ამერიკული პროგრამის გუნდიც. პროგრამის დირექტორმა, ასოციერებულმა პროფესორმა ეკა ეკალაქმ, სტუმრებს გააცნო პროგრამის სპეციფიკა, ისუბრა ემირის უნივერსიტეტის მედიცინის სკოლასთან (აშშ, ატლანტი) მრავალწლან ურთერთობაზე, მერიკული მხარის ჩართულობასა და როლზე პროგრამის შემუშავება-

ცინონგრად გენეტიკის დეპარტამენტთან არსებას მუზეუმი“. აღსანიშნავია, რომ „კავკასიის მუზეუმის“ მასალებიდან გამზირებულ უნივერსიტეტის უნივერსიტეტის უნივერსიტეტის თავმდებრების მისამართულებით, უახლესი ლაბორატორიებით, აუდიტორიებთან და ხელსაწყოებით, ყველაფრთ, რაც საჭიროა თანამედროვე სამეცნიერო განათლების მისაღებად.“

ბის ამსახველი პრეპარატები (ანენცეფალია, ჰიდროცეფალია და სხვა).

კონცეფციის შეცვლილება გამომდინარე, მუზეუმს დამატავ ინტერაქტიული კუთხე, სადაც მნახელებს, სურვილის შემთხვევაში, კონსულტაციის თანხლებით, შეძლებათ სხვადასხვა ბიოლოგიური მასალისგან საკუთარი ხელით დღმი-ის გამოყოფა.

ა კოლეგიალური კონცენტრირებული და იურიული პერიოდის მოლუსკების, ტრიოლობიტების, ამონიტებისა და გამატებული ინტერაქტიული კუთხე, სადაც მნახელებს, სურვილის შემთხვევაში, კონსულტაციის თანხლებით, შეძლებათ სხვადასხვა ბიოლოგიური მასალისგან საკუთარი ხელით დღმი-ის გამოყოფა.

### თინათინ ფურალაპარ, მოლუსკების განვითარება და მოლუსკების განვითარება

კონცენტრირებული კუთხე, სადაც მნახელებს, სურვილის შემთხვევაში, კონსულტაციის თანხლებით, შეძლებათ სხვადასხვა ბიოლოგიური მასალისგან საკუთარი ხელით დღმი-ის გამოყოფა.

ა კოლეგიალური კონცენტრირებული და იურიული პერიოდის მოლუსკების, ტრიოლობიტების, ამონიტებისა და გამატებული ინტერაქტიული კუთხე, სადაც მნახელებს, სურვილის შემთხვევაში, კონსულტაციის თანხლებით, შეძლებათ სხვადასხვა ბიოლოგიური მასალისგან საკუთარი ხელით დღმი-ის გა





# დიად ჩანჩანიძი პირიძონი



1993 წლის 27 სექტემბერი ტრაგიკული დღეა საქართველოს უახლეს ისტორიაში – 13 თვისა და 13 დღის ბრძოლის შემდეგ, საქართველოს ხელოვნურად მოწყვიტეს ერთ-ერთი ულამაზესი მხარე, ზურმუხტისფერი აფხაზეთი.

თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის ეზოში, ამ უთანასწორო იმში გმირულად დაღუპული ბიჭების მემორიალთან, აკადემიური ჰერსონალი, ადმინისტრაცია, სტუდენტები თვითმმართველობის წარმომადგენლები და სტუდენტები შეიკრიბნენ, რათა პატივი მიეგოთ აფხაზების დაღუპული თსუ-ის სტუდენტების: გორგა მირონაძის, ნიკოლაზ ლიბრაძის, ვასილ კილაძის, რევაზ მუმლაძის, ილია მელაძის ხსოვისთვის.

შეკრებილ საზოგადოებას სიტყვით მიმართა თსუ-ის რექტორმა, პროფესიონალი ზურაბ ვადაჭკორიამ, რომელმაც საქართველოს ეროვნულ გმირის, ყუილი შარტავას სიტყვები გაიხსენა: „ვიბირძოლებთ მანამ, სანამ შეგვიძლია და თუ სიყვდილი დადგება, არც ესაა დიდი ტრაგედია; აյ ისეთი ბიჭები იხოცებიან, რომ ძნელია სიცოცხლეზე იფიქრო,“ – ეს სიტყვები ყუილი შარტავამ 1993 წლის 27 სექტემბრამდე რამდენიმე დღით ადრე თქვა...

რუსეთის იმპერიულ შეენიჭა. საზოგადოება ართად, ართად გმირი ზურაბ ვადაჭკორია, რომელმაც საქართველოს ეროვნულ გმირის, ყუილი შარტავას სიტყვები გაიხსენა: „ვიბირძოლებთ მანამ, სანამ შეგვიძლია და თუ სიყვდილი დადგება, არც ესაა დიდი ტრაგედია; აյ ისეთი ბიჭები იხოცებიან, რომ ძნელია სიცოცხლეზე იფიქრო,“ – ეს სიტყვები ყუილი შარტავამ 1993 წლის 27 სექტემბრამდე რამდენიმე დღით ადრე თქვა...

აფხაზების მიშმი დაღუპული ბიჭების მისამართი გაიხსენა თსუ-ის კურსდამთავრებულმა, აფხაზების მისამართი მიუძღვნა: როცა გიორგის გარდაცვალების შემდეგ, მისი იარაღი გასაწმენდად დაშალეს, ნახეს, რომ არცერთი ტყვია არ იყო გასროლილი. სიყვარულით, რომელიც ამ ბიჭებს პქონდათ სამშობლოსადმი, საზრდოობდა პუმანიზმი და ერთან სამშობლოს მსახურების ვალდებულება. სწორედ ამან უნდა გადაარჩინოს საქართველოს ერთიანობის განცდა და ყველა ჩვენგანის გულებში, ამას ემყარება მომავლის რჩმენაც.

ლოგისტების დასასრულს თსუ-ის სტუდენტებმა ყვავილებით შეამეჭა გმირთა მემორიალი.

მანანა ფასალაძე

იქცნენ. მაშინ ვერავინ აცნობიერებდა, რომ ეს რუსეთის მიერ მზაკვრულად დაგვამილი ოჯახსცია იყო; გიორგი მიროტაძე, ცნობილი აფხაზი ექიმის, უროლოგის ინსტიტუტის დირექტორის, სოკრატ არშბას, შთამომავლი, რომლის ძალების ქართველის და აფხაზის სისხლი ჩქეფდა, ქართველების და აფხაზების შესარიგებლად, დაჭრილების საპატრონოდ წავიდა იმში, თუმცა, ისე როგორც ეს ბიჭები, ამ იმს შეენირა.

სამწუხანოდ, დღევანდელ ახალგაზრდობას არ უახავს აფხაზეთი, საქართველოს ულამაზესი მხარე, რომლის გარეშეც წარმოუდგენელია საქართველოს მომავალი, მაგრამ ცოცხლობას იმდე, რომ საქართველო გამთლიანდება. ამ ბიჭების ოცნება ასრულდება და ერთიან, ძლიერ საქართველოში ვიცხოვრებთ“.

დაღუპული ბიჭების მშობლებმა – ლევან მიროტაძემ და ავთანდილ ლიბრაძემ – მადლობა გადაუხადეს უნივერსიტეტის ხელმძღვანელობას ყოველწლიურად სამშობლოს შეწირული ბიჭების ხსოვნის პატივის მიგებისთვის და აღნიშნეს, რომ სამშობლოს სიყვარული და მისი დაცვა ადამიანის უპირველეს მოვალეობა.

აფხაზების მიშმი დაღუპული სტუდენტები გაიხსენა თსუ-ის კურსდამთავრებულმა, აფხაზების მისამართი მიუძღვნა: როცა დღეშემცირებულმა, რომელიც ყოველწლიურად თსუ-ში, დაღუპული სტუდენტების ობელისკთან მიაგვებს პატივის აფხაზების მისამართი მის ყველა მსხვერპლს. მან აღნიშნა: „27 სექტემბერი ხსოვნის დღეა, რომელიც თსუ-ში ყოველწლიურად აღინიშნება, რაც თსუ-ის რექტორის, პროფესიონალ ზურაბ ვადაჭკორისა და მისი გუნდის დამსახურება. მადლობა თქვენ, ვფიქრობ ესაა თქვენი ბრძოლა საქართველოსთვის, რათა მომავალმა თაობამ არ დაკარგოს ისტორიის ამ ტრაგიკული ფურცლების ხსოვნა და სათანადოდ დააფასოს თავისი გმირების თავდადება“.



სულისშემძრელია ერთი ფრაზა ზურაბ ლეშეაშელის წიგნიდან, რომელიც მან გიორგი მიროტაძის ხსოვნას მიუძღვნა: როცა გიორგის გარდაცვალების შემდეგ, მისი იარაღი გასაწმენდად დაშალეს, ნახეს, რომ არცერთი ტყვია არ იყო გასროლილი. სიყვარულით, რომელიც ამ ბიჭებს პქონდათ სამშობლოსადმი, საზრდოობდა პუმანიზმი და ერთან სამშობლოს მსახურების ვალდებულება. სწორედ ამან უნდა გადაარჩინოს საქართველოს ერთიანობის განცდა და ყველა ჩვენგანის გულებში, ამას ემყარება მომავლის რჩმენაც.

ლოგისტების დასასრულს თსუ-ის სტუდენტებმა ყვავილებით შეამეჭა გმირთა მემორიალი.

მანანა ფასალაძე



15 ნოემბერი 2008 წლის თავისი გიდევ ერთი ტრაგიკული ფურცელია 2008 წლის აგვისტოს მიმი. თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტი ყოველთვის დღით პატივისცემით იხსენებს ქართველ გმირებს, რომელმაც სიცოცხლე მიიტანეს სამსხვერპლიზე სამშობლოს დასაცავად.

საქართველოს ისტორიის კიდევ ერთი ტრაგიკული ფურცელია 2008 წლის აგვისტოს მიმი. თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტი ყოველთვის დღით პატივისცემით იხსენებს ქართველ გმირებს, რომელმაც სიცოცხლე მიიტანეს სამსხვერპლიზე სამშობლოს დასაცავად.

აგვისტოში თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის სტუდენტებმა, აკადემიურმა და ადმინისტრაციულმა დეპარტამენტების მიმომადგენლებთან ერთად, პატივი მიაგვს 2008 წლის აგვისტოს მიშმი დაღუპულ გმირებს და მუხატავერდის მათა სასაფლაოზე ყვავილებით შეამეჭა მათი საფლავები.

რუსეთ-საქართველოს მოიდან 15 ნოემბერი გაიღდა. 2008 წლის აგვისტოს მიშმი დაღუპულ გმირების შეამეჭა მათი საფლავები.



ლოს შეიარაღებული ძალების 170 სამხედრო მოსამსახურება და შინაგან საქმეთა სამინისტროს 14 თანამშრომელი.

2008 წლის აგვისტოს მიმა კიდევ ერთხელ გახადა ნათელი, რომ საქართველოს გულმხერვალე შეიღები ჰყავს, რომელთა თავაღნებირვალება და სამშობლოსადმი ერთგულება სამაგალითო ყველა ქართველისთვის.

ამ მიმა საქართველოს ისტორია გაამდიდრა გმირების სახელებით, რომელთა თავაღნები ყველა ქართველისთვის. ამ მიმა საქართველოს ისტორია გაამდიდრა გმირების სახელებით, რომელთა თავაღნები ყველა ქართველისთვის.

ეს იყო კიდევ ერთხელ გახადა ნათელი, რომ საქართველოს გულმხერვალე შეიღები ჰყავს, რომელთა თავაღნებირვალება და სამშობლოსადმი ერთგულება სამაგალითო ყველა ქართველისთვის.

ეს იყო კიდევ ერთხელ გახადა ნათელი, რომ საქართველოს გულმხერვალე შეიღები ჰყავს, რომელთა თავაღნებირვალება და სამშობლოსადმი ერთგულება სამაგალითო ყველა ქართველისთვის.





# წარმატება სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფასტივალზე



თსსუ-ის კულტურის ცენტრთან არ-  
სებულმა სიმღერის და ცეკვის სახალხო,  
დამსახურებულმა ანსამბლმა არაერთხელ  
ასახელა მშობლიური უნივერსიტეტი მსო-  
ფლიოს სხვადასხვა ქვეყანაში და ჩვენი  
ქვეყნის მდიდარი ფოლკლორული მემკ-  
ვიდრეობის წარდგენით პუბლიკის დიდი  
მოწონება დაიმსახურა. ამ ზაფხულს სა-  
გასტროლო ტურნე, სამხრეთ საფრან-  
გეთში, იუნესკოს ეგიდით გამართულ  
საერთაშორისო ფესტივალში მონაწილეო-  
ბას ითვალისწინებდა, სადაც ანსამბლი  
იყლისის ბოლოს გამგზავრა. ანსამბლის  
რეპერტუარმა, ცეცხლოვანმა ქართულმა  
ცეკვებმა და უნიკალურმა მრავალხმან-  
მა ფოლკლორმა აღაფრთოვანა არა მარ-  
ტო ფრანგი, არამედ სხვადასხვა ქვეყნის  
მსმენელი თუ მაყურებელი ხორვატიდან, პ-  
ორტუგალიდან, ლათინური ამერიკიდან,  
აფრიკადან, ინდონეზიდან... და ანსამბლს  
ყველაზე საპატიო – ფესტივალის დახურ-  
ვის – პატივი ხდდა წილად... მანამდე იყო  
საბერძნეთის ლაუფარდოვანი სანაპირო,  
იტალიის ლირსშესანიშნაობები, ვენეციაში,  
სან-მარკოს მოედანზე, არაჩვეულებრივი  
ორკესტრის მიერ ანსამბლის ხელმძღვა-  
ნელის პატივსაცემად შესრულებული „თბი-  
ლისო“ და კიდევ ბევრი საინტერესო ამბავი,  
ანსამბლის წევრებისთვის უკვე ყველაზე  
დასამახსოვრებელ შთაბეჭდილებად რომ  
იქცა...

პანდემიისშემდგომ მონატრობული სა-  
გასტროლო ტურნეს რეალობად ქცევა და  
ანსამბლის წარმატება, როგორც ყოველ-  
თვის, კულტურის ცენტრის დირექტორის,  
სიმღერის და ცეკვის სახალხო, დამსახურე-  
ბული ანსამბლის ხელმძღვანელის, ბატონი  
ბადრი მაჟავარიანის, ძალისხმევის შედეგია,  
რომელსაც საფრანგეთში გამართული ფეს-  
ტივალის შესახებ გავესაუბრეთ:

— ბატონი ბადრი, როგორც ვიცით, საფრანგეთში წარმატებული საგასტროლო ტურნე პირველი არ იყო ანსამბლის ითვის. როგორია თქვენი ამჟამინდელი შთაბეჭდილება?

- ასეა, თუმცა, პირველად ვიმყოფებ-  
ბოდით სამხრეთ საფრანგეთში, სადაც,  
ტულუზასთან ახლოს, პატარა ქალაქი  
სენ-ჟირონი (Saint-Girons) საერთაშორისო  
ფესტივალის მონაწილეებს მასპინძლობდა.

მოგეხსნებათ, უკვე მრავალი წელია ვთანამშრომლობთ იუნესკოს ეგიდით გამართული ფესტივალების ორგანიზატორებთან სხვადასხვა ქვეყანაში, გვყავს იმპრესარიო, რომელიც ხშირად გვთავაზობს ევროპის თუ მსოფლიოს მასშტაბით გამართულ ფესტივალებში მონაწილეობას. ამჯერად, იუნესკოს ოფიციალური მოწვევით,

საერთაშორისო ფესტივალში მონაწილეობის  
მისაღებად გავემზადეთ საფრანგეთში,  
სადაც ყველა კონტინენტიდან სხვადასხვა  
ქვეყანა იყო წარმოდგენილი. ყურადღებას  
იქცევდა არა მარტო ევროპის ქვეყნების,  
არამედ ლათინური ამერიკის, აფრიკის და  
ინდონეზიის ხალხთა ფოლკლორული შემო-  
ქმედებას. მასპინძელი ქვეყნის, საფრანგე-  
თის, რამდენიმე ანსამბლი მონაწილეობდა  
ფესტივალში. ამდენად, სერიოზული და-  
ანგარიშგასაწევი კონკურენტები გვყავდა,  
თუმცა ეს არ იყო კონკურსი ტრადიციული  
გაგებით, რომელსაც უნდა ჰყოლოდა გა-  
მარჯვებული, მაგრამ შიდა „შეჯიბრი“ და-  
ჯანსაღი კონკურენცია მაინც იგრძნობო-  
და, რადგან ყველას უნდოდა ფესტივალის  
დახურვის პატივი რეგბოდა....

— კონკურსგარეშე ფესტივალზე როული  
იწინობოდა ასამისუბოლების მიობიშა...

— ცხადით, თუმცა, მსგავს ფესტივალებზე...  
ზე, ქალაქის მერსა და ფესტივალის ორ-  
განიზატორებთან ერთად, ყველა ქვეყნის  
ანსამბლის კონცერტების შემთასებელი  
თვითონ მაყურებელია. როცა ორგანიზა-  
ტორებმა ნახეს აღტაცებული მაყურებლის  
რეაქცია და ოვაციები ჩვენი გამოსვლების  
შემდეგ, უყოყმანობ მიღეს გადაწყვეტილ-  
ება, სწორედ ჩვენს ანსამბლს დაეხურა-  
ფესტივალი. ძალიან ემოციური იყო ფეს-  
ტივალის დახურვის დღე, როცა ანსამბლის  
გამოსვლისას სკენზე შემოაბრძანეს ქარ-  
თული დროშა და არ წყდებოდა პუბლიკის  
ოვაციები. ეს იყო კიდევ ერთი წარმატება  
და აღიარება საერთაშორისო ასპარეზზე....

— რეპერტუარი, ტრადიციულად, საქარ-  
თველოს ყველა კუთხის ფოლკლორს მოი-  
ცავდა თუ, ამჯერად, მხოლოდ რამდენიმე  
საკონცერტო ნომერი იყო წარმოდგენილ?

— ფესტივალზე ქართულ მრავალხმან

ფოლკლორულ შედევრებთან, პოპულარულ  
ქართულ ხალხურ ცეკვებთან, ხალხურ  
საკუთავის ძირი შეიტყობინოთ სახაოსახა მო-

საკონვენციურ დოკუმენტულ სხვადასხვა შუ-  
სიკალურ ნომერთან ერთად საქართველოს  
ყველა კუთხის სიმღერები და ცეკვები შეს-

— რამდენადც გვახსოვ, ყოველი საგა-  
რულდა, მათ შორის, — აფხაზური სიმღერა  
და ოსური ცეკვა, შესაბამისად, ფესტივალ-  
ში მონაწილეობა, გარკვეულწილად, პოლი-  
ტიკურ ჭრილშიც აქტუალური იყო.

- დიახ, ყოველთვის ვცდილობ  
უცხოეთში გასტროლების დროს ერთგვარი  
შემეჯნებითი პროგრამაკ შევთავაზზ სტუ-

დენტებს. გარდა ამისა, ამჯერად მათ თურქეთის გავლით საბერძნეთში, ეგეოსის და ადრიატიკის ზღვის სანაპიროზე, ერთდღიანი დასვენების შესაძლებლობა ჰქონდათ საბერძნეთიდან ქალაქ ბარში პირდაპირი რეისით, გემით, ადვილია მოხვედრა, როგორც ყოველთვის, ახლაც არ გავუშვით ეს შანსი და ბარში წმინდა ნიკოლოზის ტაძარი მოვილოცეთ – შთამბეჭდავი და ემოციური იყო მომლერალთა გუნდის მიერ ტაძარში შესრულებული ქართული საგალობლები აქედან რომში გავეგმზავრეთ, სადაც ქალაქის ლირსშესანიშნაობები დაათვალიერეს სტუდენტებმა.

ჩევნი ანსამბლი უკვე 23-ედ იმყოფებოდა იტალიის დედაქალაქში, იტალიაში კი სულ 17 საგასტროლო ტურნე გვქონდა, თუმცა ახალი თაობისთვის ეს პირველი გასვლა იყო ევროპაში; შემდეგ იყო ვენეცია და ცნობილი სან-მარკოს მოედანი, სადაც ბრძყინვალე ორკესტრი მთელი დღის განმავლობაში ასრულებს ულამაზეს მელოდიებს ქალაქის სტუმრებისა თუ ადგილობრივი მოსახლეობისთვის. მოგახსენეთ უკვე, რამდენჯერ გახლდით იტალიაში და ამ ორკესტრის არაჩვეულებრივ მუსიკოსებთან ურთიერთობის ბედნიერებაც არაერთხელ მქონდა. ანსამბლის წევრებისთვის მოულოდნელი და სასიამოვნო სიურპრიზი იყო ჩემი დანახვისთანავე ორკესტრის მიერ აუდირებული უკვდაგი „თბილისი“, რამაც მათი აღტაცება დაიმსახურა. დასამახსოვრებელი იყო, ასევე, ვენეციაში, დიდ არხზე („Grand Canal“) ჩევნი ანსამბლის წევრების მიერ შესრულებული ქართული ჰანგებით აღფრთოვანებული უცხოელი მგზავრების ხანგრძლივი ოვაციები...

რადგან საფრანგეთში, ფესტივალზე ჩასვლამდე, მონაკოს და მონტე-კარლოს მონახულებაც შეგვეძლო, ეს შესაძლებლობაც გამოვიყენოთ – სტუდენტებმა ფეხით მოიარეს ქალაქის ისტორიული ადგილები და შემდეგ ჩავედით ტულუზაში, მოვასწარით მისი დათვალიერებაც და დანიშნულ ფროს ანსამბლი უკვე ფესტივალზე წარდგა. მოვინახულეთ, ასევე, სამხრეთ საფრანგეთის მთიანი მხარე, რომელმაც გაგვაოცა სილამაზით და საქართველოსთან მსგავსებით.

მახარებს, რომ ძალიან კმაყოფილია ანსამბლის ახალი თაობა, რომლისთვისაც, პანდემიისშემდგომ, ეს იყო პირველი საგასტროლო ტურნე უცხოეთში. ვისარგებლებ შემთხვევით და დიდ მადლობას გადავუხდი უნივერსიტეტის ხელმძღვანელობას ნლების მანძილზე ანსამბლის მიმართ გამოჩენილი ყურადღებისა და თანადგომისთვის.

ფესტივალის და ევროპაში მოგზაურობის შესახებ სიამოვნებით გაგვიზიარა შთაბეჭდილება ანსამბლის წევრმა რუსუდან ანთიძემ, რომელიც უკვე რამდენიმე ნელია ვიცი, რომ ეს საოცარი მოგზაურობა, მრავალი წლის შემდეგაც, აუცილებლად იქნება ჩემი ცხოვრების ძალიან ლამაზი მოგონება. მინდა უღრმესი მადლობა გადავუხდი თსსუ-ის რექტორს, ბატონ ზურაბ ვადაჭკორიას და კანცლერს, ბატონ ზურაბ ორჯონივიძეს, რომელთა ძალისხმევითაც უნივერსიტეტში ყველა პირობაა შექმნილი შემოქმედებითი ნიჭით გამორჩეული სტუდენტებისთვის; დიდი მადლობა ჩვენს მუსიკოსებს, პედაგოგებს: ბატონ დავით უგრეხელიძეს, ქალბატონ ინგზა კუპრეიშვილს და ბატონ დავით რატიანს – მათი დაუღალავი შრომისა და მონდომების შედეგია, რომ ჩვენი ანსამბლი ღირსეულად წარდგა მსოფლიოს არაერთ ქვეყანაში; დაბოლოს, განსაკუთრებული მადლობა ჩვენს ხელმძღვანელს, ბატონ ბადრი მაჭავარიანს, რომელიც უზომოდ შეყვარებულია თავის საქმეზე და მრავალი წელია ღირსეულად ემსახურება კულტურული ცხოვრების კიდევ უფრო განვითარებას ჩვენს საყვარელ Alma Mater-ში – თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტში.

ცეკვაგს ანსამბლში, ამჟამინდელი საგას-  
ტროლო ტურნე კი განსაკუთრებით დასა-  
მახსოვრებელი აღმოჩნდა მისთვის:



„სამეცნიერო გაზის“ რედაქცია

ვაჟა-ფშაველას გამზირი №33, ოთახი №600, ტ.: 254-24-64 რედაქტორი ლელა მუკბანიანი

კორესპონდენტები: მანანა ფხალაძე ტ.:555 29 98 27 დარეჯან კომლაძე ტ.:558 17 08 47 ნატო ბოლქვაძე ტ.:555 28 28 97

ელ-ფოსტა [newspaper@tsmu.edu](mailto:newspaper@tsmu.edu)